

JUDr. Jindřiška Syllová, CSc.

Oponentní posudek diplomové práce

Adam Knapek

Právně filosofické zdroje a realizace práva na odpor podle Listiny základních práv a svobod ČR

Praha, 2005

66 str.

V první kapitole se diplomant zabývá definicí práva na odpor. Zabývá se zejména na pojetím filozofa Johna Rawlse a právního teoretika R. Dworkina. Pokouší se vysvětlit rozdíl mezi právem na odpor jako legitimním nástrojem sloužící k obraně zachování legitimacy režimu a jiných podobných jevů (občanská neposlušnost).

Další kapitola sleduje autory, zejména filozofy a státovědce, jejichž myšlení obsahovalo právo na odpor nebo podobný fenomén. Vedle známých teoretiků je zajímavá zmínka o anglosaském právu (r. 755) a jeho obyčeji, týkajícími se závazku věrnosti lenníka (str. 18). Zajímavé jsou také myšlenky komentující legalistické pojetí právního státu, kde samozřejmě právo na odpor nemělo žádné místo (str. 23). Rovněž je zmíněna neobvyklá asociace mezi právem na odpor a právem národů na sebeurčení, které stálo u zrodu samostatné ČSR (str. 27).

Čtvrtá kapitola se zabývá právem na odpor v Listině základních práv a svobod. Autor našel zdroj formulace čl. 23 Listiny, kterým byl čl. za odst. 4 Základního zákona SRN. Dále se autor zabývá souvislostmi mezi právem na odpor a dalšími principy a postuláty obsaženými v Ústavě a Listině – tedy materiálním právním státem, suverenitou lidu, nezměnitelností „podstatných náležitostí“ demokratického právního státu (čl. 9 odst. 1 Ústavy).

Další část práce hledá a nachází instituty podobné právu na odpor v českém právním řádu. Považuje za takové instituty nutnou obranu, krajní nouzi a svémoc. V závěru své práce diplomant shrnuje nejzajímavější poznatky, k nimž dospěl. Vrací se tak k počátku své práce a východiskům, pomocím nichž definoval právo na odpor.

V obhajobě práce by měl autor vyjádřit svůj názor na to, zda je nutné, aby právo na odpor bylo upraveno v Ústavě, a také na to, jakým způsobem se Ústavní soud s právem na odpor vyrovnává ve své judikatuře.

Závěr:

Diplomová práce je výbornou ukázkou právně teoretického myšlení, které je pro úroveň diplomových prací velmi nezvyklé. Téma je zpracováno všestranně, s důrazem na současné prameny, které jsou dostupné v češtině, což je vzhledem ke komplikovanosti tématu zcela pochopitelné. Práce je částečně inspirována a ovlivněna knihou Jana Kysely: „Právo na odpor a občanskou neposlušnost“, obsah se však liší a rozdílné jsou i některé názory. Práce je velmi vyzrálá a kvalitní a doporučuji ji k obhajobě se známkou výborně.

Jindřiška Syllová

Dne 10. 1. 2006